

Міністерство освіти і науки України
Державна служба України з надзвичайних ситуацій
Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Національний університет цивільного захисту України
Пожежна Академія м. Варшава
Черкаська обласна організація Національної спілки краєзнавців України
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Дніпровська академія неперервної освіти Дніпропетровської обласної ради
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
Запорізький національний університет
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Криворізький національний університет
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Львівський державний університет внутрішніх справ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнології
імені С. З. Гжицького
Луцький національний технічний університет
Національна академія внутрішніх справ
Національний авіаційний університет
Національна академія Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького
Національний військово-медичний клінічний центр
Національна академія сухопутних військ імені Гетьмана Петра Сагайдачного
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Національний університет «Львівська політехніка»
Національний університет «Одеська політехніка»
Одеська державна академія будівництва та архітектури
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Таврійський національний університет ім. В. І. Вернадського
Український науково-дослідний інститут спеціальної техніки та судових експертиз СБУ
Уманський національний університет садівництва
Університет митної справи та фінансів
Херсонський державний аграрно-економічний університет
Черкаський державний бізнес-коледж
Черкаський державний технологічний університет
Черкаська медична академія
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Черкаське регіональне відділення Соціологічної Асоціації України

ГУМАНІТАРНИЙ ДИСКУРС СУСПІЛЬНИХ ПРОБЛЕМ: МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ, МАЙБУТНЄ

*Матеріали XXIV Всеукраїнської наукової конференції
з міжнародною участю
18 квітня 2024 року*

м. Черкаси

УДК 009
ББК 34.3

Рецензенти:

Лазуренко В. М. – заслужений працівник освіти України, доктор історичних наук, професор (*Черкаський державний технологічний університет*);

Мосов С. П. – заслужений діяч науки і техніки України, доктор військових наук, професор (*Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту*).

Головний редактор:

Чубіна Т. Д. – доктор історичних наук, професор, заслужений працівник освіти України.

Відповідальний редактор:

Кришталь А. О. – кандидат педагогічних наук, доцент.

Редакційна колегія:

Вороновська Л. Г. – кандидат філософських наук, доцент;

Дмитренко М. Й. – доктор філософських наук, професор;

Косяк С. М. – кандидат історичних наук, доцент;

Кришталь А. О. – кандидат педагогічних наук, доцент;

Левченко І. М. – доктор історичних наук, професор;

Міненко О. В. – кандидат філологічних наук, доцент;

Усов Д. В. – доктор філософських наук, професор;

Федоренко Я. А. – доктор історичних наук, професор;

Telak Oksana – dr hab, prof (Республіка Польща);

Telak Jerzy – dr hab, prof (Республіка Польща).

Гуманітарний дискурс суспільних проблем: минуле, сучасне, майбутнє: Матеріали XXIV Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю. 18 квітня 2024 року, м. Черкаси. Черкаси: ЧІПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2024. 414 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету цивільного захисту
Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Національного університету цивільного захисту України
(протокол №8 від 02.04.2024 р.)

Дозволяється публікація матеріалів збірника у відкритому доступі
комісією з питань роботи із службовою інформацією в
Черкаському інституті пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Національного університету цивільного захисту України
(протокол № 4 від 15.04.2024 р.)

забезпечують збереження інформації. Обмін інформацією з обмеженим доступом можливий лише за умови укладення меморандуму про взаєморозуміння між Україною та Європолом щодо конфіденційності та забезпечення збереження інформації [3].

Європейський Союз успішно створив потужний механізм субсидіарності, який на високому рівні оцінює можливі загрози та ефективно запобігає міжнародній організованій злочинності. Крім того, він забезпечує підтримку та координацію операцій компетентних органів держав-членів та третіх країн. Цей постійний розвиток правового статусу Європолу свідчить про пошук нових можливостей використання оперативних повноважень, удосконалення каналів обміну інформацією, уніфікацію методів навчання та створення передових організаційних форм співробітництва. Це підтверджує зростаючу систему безпеки ЄС та його професіоналізм у боротьбі з міжнародною злочинністю.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Основи права Європейського Союзу: нормативні матеріали / М.В. Буроменський, Т.М. Анакіна, Т.В. Комарова та ін. ; за заг. ред. М.В. Буроменського. Харків : Право, 2015. 328 с.
2. Право Європейського Союзу (в питаннях і відповідях) : навч.-довідк. посіб. / Т.В. Комарова та ін. ; за заг. ред. І.В. Яковюка. Харків : Право, 2019. 178 с.
3. Угода між Україною та Європейським поліцейським офісом про оперативне та стратегічне співробітництво. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_001-16.

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ВИКЛИКИ В РОБОТІ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Діана КОТЛЯР

Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України

Розбудова української демократичної держави, яка прагне стати повноправним членом Європейського союзу, не може бути завершена без реалізації етапу формування громадянського суспільства і правової держави.

Поняття «правова держава» бере свій початок ще з античних часів. Незаперечною є думка сучасних вітчизняних дослідників стосовно того, що правова держава – це держава, в житті якої панують закони, що закріплюють основні права людини, виражають волю більшості або всього населення країни (акцентуючи при цьому увагу на основних загальнолюдських цінностях та ідеалах), держава, в якій передбачена відповідальність як людини, так і самої держави, де громадяни характеризуються високим рівнем правової культури [1].

Вирішальну роль у формуванні правової держави відіграє саме громадянське суспільство. Громадянське суспільство – поняття, що означає сукупність неполітичних відношень у суспільстві: економічних, соціальних, моральних, релігійних, національних і т. ін. Громадянське суспільство – це сфера самовиявлення вільних громадян і добровільно сформованих асоціацій і організацій, обмежених відповідними законами від безпосереднього втручання та свавільної регламентації діяльності цих громадян і організацій з боку державної влади. Як бачимо, самовиявлення вільних громадян відбувається саме через сформовані асоціації та організації.

Сьогодні важливе значення у врівноваженні відносин між державою та суспільством відводиться політичним партіям, громадським організаціям, профспілкам тощо. Значну роль у формуванні правової держави відіграють громадські організації, які займаються питанням подолання корупції в країні [2].

Антикорупційні організації в Україні здійснюють два типи діяльності, спрямованої на підсилення експертних компетенцій: створення коаліцій з іншими організаціями громадянського суспільства та проведення тренінгів.

Основними викликами для антикорупційних організацій в регіонах є: фінансові та людські ресурси, щоб бути ефективними. Зокрема, без достатнього фінансування антикорупційні організації не можуть наймати необхідний персонал і замовляти послуги, а також мають менше можливостей для отримання нових знань і навичок, які можуть сприяти більшій ефективності їх роботи; брак надійної підтримки з боку населення. Багато організацій далекі від ідеального типу масових (community-based) громадських організацій, які представляють інтереси своїх членів і сприяють побудові соціального капіталу. Замість цього, більшість із них покладаються на відданість декількох активістів – як правило, від одного до п'яти. Оскільки такі антикорупційні громадські організації не мають суттєвої бази підтримки, вони, як і багато інших організацій в Україні, не здатні мобілізувати критичну масу прихильників, і, як наслідок, вважаються недостатньо легітимними, щоб стимулювати зміни для досягнення суспільного блага.

Результати досліджень роботи антикорупційних громадських організацій вказують на те, що найбільш ефективними антикорупційними організаціями є ті, які переконливо вирішують щонайменше один з двох вищезазначених викликів. Деякі організації проблему ресурсної спроможності вирішують шляхом залучення значного та стійкого фінансування, як правило, у формі міжнародних грантів, що дозволяє їм наймати робітників, купувати професійні послуги та здійснювати багаторічне планування. Інші організації вирішують питання підтримки, звертаючись до реальної бази прихильників, наприклад, працівників організації або вразливих груп населення, які безпосередньо постраждали від певного типу зловживання.

Політична воля з боку місцевих органів влади є важливим фактором, що сприяє ефективності антикорупційного активізму, оскільки вона створює більше можливостей для впливу, зокрема, через адвокаційні зусилля та співпрацю з органами влади. Необхідно розуміти, що певний вплив антикорупційного активізму, а також ефективність певних видів громадської діяльності залежить від місцевого політичного контексту і особливо від рівня політичної волі з боку влади. Міжнародна підтримка є більш ефективною тоді, коли рішення про фінансування ґрунтується на знанні місцевого політичного середовища.

Дуже часто малі та короткострокові гранти, виділені на реалізацію діяльності антикорупційних громадських організацій з боку міжнародних донорів тільки підсилюють, а не вирішують дилему спроможності, оскільки такі гранти не дозволяють організаціям наймати робітників і, у такий спосіб, будувати професійну організацію. Саме тому, після закінчення терміну дії таких грантів, активізм у більшості випадків переривається [3].

Можливими шляхами вирішення проблем в роботі громадських організацій антикорупційного спрямування є наступні: у рамках програм, спрямованих на підтримку громадянського суспільства у просуванні антикорупційних реформ, включати складову інституційної підтримки для тих антикорупційних організацій на місцевому та регіональному рівнях, які мають низький рівень організаційного розвитку проте, однак демонструють історії успіху та потенціал для власного розвитку; при визначенні пріоритетів програм антикорупційного спрямування, попередньо проводити польові дослідження, які допоможуть зрозуміти локальний контекст та запит на конкретні антикорупційні заходи у регіоні/місті; визначаючи

пріоритети підтримки важливо орієнтуватися на місцевий контекст кожного конкретного міста чи регіону; організувати семінари та вебінари на тему написання грантових заявок для регіональних та місцевих громадських організацій; здійснювати фінансування проєктної діяльності локальних організацій, що мають низький рівень інституційного розвитку через регіональні організації з високим рівнем інституційних та професійних спроможностей; проєкти, які передбачають співпрацю між локальними та національними громадськими організаціями, повинні включати надання безпосереднього фінансування на реалізацію проєктної діяльності локальним організаціям, менторську підтримку щодо адміністрування таких проєктів з боку партнерських організацій на національному рівні [4].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Безрук О. О. Українське суспільство: теорія та практика демократичного транзиту/ О. О. Безрук, І. Д. Денисенко // Сучасне суспільство. – 2013. – №. 2.– С. 13-27.
2. Гарасимів Т. З. Роль громадських організацій у формуванні ідеології модернізації українського суспільства. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки. 2019. № 23, Вип. 6. С. 10-17.
3. Антикоруційні громадські організації. – URL: <http://akp.pravalyudyny.org/about-corruption/anticorruption/antikoruptionsijnigromadski-organizatsiji.html>
4. Зозуля І., & Сопільник Л. Міжнародний досвід залучення громадськості до запобігання та протидії корупції. Scientific Notes of Lviv University of Business and Law, 2020, 26, 113-117.

РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

*Олексій КРЮКОВ, доктор наук з державного управління
Олександр СЕМІЛЕТОВ, доктор філософії
Національний університет цивільного захисту України*

Сучасні тенденції зростання ризиків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру у світі й Україні зумовлюють необхідність формування глобальної системи безпеки, а також подальшого вдосконалення системи екологічної безпеки на вітчизняних теренах на засадах стабільного розвитку суспільства та сучасних принципах управління національною безпекою.

Щодо України, то на її теренах процес забезпечення екологічної безпеки відбувається в умовах воєнного стану, введеного внаслідок масштабного вторгнення військ російської федерації на територію нашої держави з 24.02.2022 року. Складності ситуації додає те, що вітчизняна система цивільного захисту функціонує одночасно у двох режимах: режимі надзвичайної ситуації, установленому з метою ліквідації наслідків екологічних, техногенних, природних, медико-біологічних та інших надзвичайних ситуацій різних рівнів, а також перебуває в готовності до виконання завдань за призначенням в особливий період, у тому числі у воєнний час. Це реалізується з урахуванням вимог норм міжнародного гуманітарного права, положень Законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» тощо.

Варто відзначити, що за два роки масштабних бойових дій РФ виявлення та знищення вибухових предметів набуло масштабів гуманітарного розмінування, а рятування українців з-під завалів унаслідок потрапляння ракет або їхніх уламків

Євген КИСЕЛЬОВ

**РОЛЬ ЕНЕРГЕТИЧНИХ СИСТЕМ У ВИРШЕННІ ПРОБЛЕМ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ НА ГЛОБАЛЬНОМУ РІВНІ 272**

Артем КЛИМЕНКО, Світлана КОСЯК

ЯДЕРНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ ПРОБЛЕМИ ТА РЕАЛІЇ 274

Лілія КОЛОМІЄЦЬ, Аліна БІЛЕКА

**СТАТУС ТА РОЛЬ ЄВРОПОЛУ В БОРОТЬБІ З МІЖНАРОДНОЮ
ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ 276**

Діана КОТЛЯР

**ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ВИКЛИКИ В РОБОТІ
АНТИКОРУПЦІЙНИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ 277**

Олексій КРЮКОВ, Олександр СЕМІЛЕТОВ

**РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ 279**

Максим КУЗЬОМКО, Тетяна ЧУБІНА

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ТА ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ 282

Галина КУЗНЕЦОВА

**КОМУНІКАТИВНІ МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПАТРІОТИЧНОЮ
МОТИВАЦІЄЮ СПІВРОБІТНИКІВ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 284**

Анатолій КУРТЄВ, Марина АЖАЖА

**ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ ДО УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЙ..... 285**

Євген МАЛТАБАР, Тетяна ЧУБІНА

**ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ЯК ПРОВІДНИЙ ВЕКТОР МІЖНАРОДНОЇ
СПІВПРАЦІ 286**

Олег МАНЕЛЮК, Світлана ДОМБРОВСЬКА

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ПРОТИДІЇ ЕКОНОМІЧНИМ ЗЛОЧИНАМ 288

Євгеній МАРЧЕНКО, Світлана КОСЯК

ОСТРІВ ТУЗЛА: ПОЧАТОК ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ..... 289

Любомира МЕЛЕХ

**СУЧАСНИЙ СТАН ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ
В СУДОВІЙ СИСТЕМІ..... 292**

Мар'яна МЕЛЬНИК, Ірина ЛЕЩУХ

**ПРІОРИТЕТИ ТА ІНСТРУМЕНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ
СОЦІАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ МОЛОДОГО НАСЕЛЕННЯ..... 293**

Євгенія МІЩУК

**ПРОБЛЕМАТИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ГАЛУЗІ ДЕРЖАВНОГО
УПРАВЛІННЯ ОБЛІКОВИМИ ПРОЦЕСАМИ..... 296**

Федір НЕГРУ, Михайло КОСТИЦЬКИЙ

**ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО ЯК СОЦІАЛЬНЕ ЯВИЩЕ ТА КРИМІНАЛЬНЕ
ПРАВОПОРУШЕННЯ 298**

Олександра ПАВЛОВА, Тетяна КРИШТАЛЬ

**ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОБМЕЖЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ..... 299**

Олександра ПАВЛОВА, Яніна ФЕДОРЕНКО

УКРАЇНА: СКЛАДНИЙ ШЛЯХ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ 301

Матеріали Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю
«Гуманітарний дискурс суспільних проблем: минуле, сучасне, майбутнє»

Наукове видання

ГУМАНІТАРНИЙ ДИСКУРС СУСПІЛЬНИХ ПРОБЛЕМ: МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ, МАЙБУТНЄ

*Матеріали XXIV Всеукраїнської
наукової конференції з міжнародною участю*

18 квітня 2024 року

**Адреса редакційної колегії:
Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
НУЦЗ України,
кафедра суспільних наук
E-mail: kafedra_gn_im@ukr.net**

*За зміст вміщених у збірнику матеріалів відповідальність несуть автори.
Тези друкуються зі збереженням авторської орфографії,
пунктуації та стилістики*

Матеріали Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю
«Гуманітарний дискурс суспільних проблем: минуле, сучасне, майбутнє»

Підписано до друку 15.04.2024 р.
Обл.-вид. арк. 33,4. Ум. друк. арк. 51,75.
Замовлення № 4.
ЧІПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України
18034, м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8.

